

ВЕЛИКА СРБИЈА

LA GRANDE SERBIE

БРОЈ 10 сент.

Уређује ОДБОР

БРОЈ 10 сент.

НАШИ НЕПРИЈАТЕЉИ

После освојења Букурешта, централне државе излазе са предлогом о миру! Наши савезници су одговорили под којим условима ће примити дискусију о миру. Тај одговор је најбоља и најизразитија одлука да се води рат све донде, док се потпуно не обезбеде егзистенција и права малих народа и не прибави сатисфакција оним принципима, којима су се руководили сви народи, који су данас у борби противу германског милитаризма.

Ми смо о овоме предмету изнели разна гледишта и схватања данашње војне и политичке ситуације наших противника. У низу тих излагања, придружићемо данас још једну тезу, која ће допунити нашу ранију аргументацију о томе да је у овим моментима положај централних држава веома тежак и критичан.

Главни и највећи терет савезних непријатеља сручио се је на Немачку. Она је у овом великом рату понела највеће бреме садашњости. То ће потврдити следеће чињенице:

Турска је, за време балканских ратова, у војном погледу, потпуно скрхана. О њеним финансијама је излишно говорити с обзиром на факт да је то једина светска држава која је у вечитој економској кризи.

Бугарска је тучена на македонском фронту, а имајући у виду и њене губитке на осталим странама, њена је армија преполовљена, услед чега је у бугарској војсци настала ужасна паника која је у све редове унела деморал и растројство. Њени дугови од две милијарде лева у вези са новим папирним новчаницама без металне подлоге и стварних гаранција, најлепше илуструју акутност финансијско-економне кризе, која је неиздржљива и катастрофална, ако се садање операције наставе и даље.

Аустрија је претрпела нечувени слом. Њена војска је потпуно уништена и ова данас не егзистира као самостална оператив-

на јединица, случај који је јединствен у историји ратова.

Остаје Немачка, која је на Марни, Вердену и Сомми доказала да су њене физичке експанзивне моћи одавна прешле кулминациону тачку; међутим сви њени савезници очекују све од ње, она је дужна да их снабдева оружјем, муницијом, ратном спремом, а поред тога да им шаље и своје уморне и десетковане дивизије, и још више, Немачка је принуђена да их снабдева и новцем. — Задатак и сувише деликатан, тежак и неиздржљив.

Постигав извесне ефикасне успехе, поглавито према малим државама, она је напрегла максимум своје војне, физичке и економске снаге и силе да добије какву победу према којој великој сили, али узалуд су се њени легиони разбијали о челичне бедеме наших моћних савезника и тада — она је понудила мир!

Истинитост њене немоћи, с обзиром и на општу кризу централних држава, посведочиће и ова факта.

Немачка штампа, која је некада са надменим тоном проповедала рат до истребљења, јер је веровала у потпун пораз наших савезника, подиже данас своје оружје противу оних, који су земљу довели до пропасти.

Тако на пример »Берлинер Најесте Нахрихтен« пита Бетмана Холвега да ли ће моћи управљати државом и на даље, када је насео са његовим предлогом о миру. »Дојче Тагесцајтунг« пише да су добри односи са Америком могући само онда, ако се прими гледиште Вилсоново о миру на основи реституције, што значи на принципу стања пре рата. Берлински листови пак доносе како је, на скупу изасланика странака центра и рајнских покрајина, један говорник изјавио да треба принудити на мир оне који неће да дискутују! Чувени немачки публициста Максимилијан Харден држао је, како јавља »Берлинер Тагесцајтунг«, једно предавање у

корист мира, којом приликом је казао и ово: »Ми смо се преварили у снази наших непријатеља, а Немачка је чинила грешке, које надмашују све оне код наших непријатеља. Једини је излаз да Немачка развије дипломатски рад у корист мира и да у томе успе!...« Ту скоро била је велика демонстрација жена у Келну, које су пред општинском кућом викале: Доле рат!... Још гори нереди су били у Бремерхафену и Гесмиду у којим су местима узели учешћа у нередима и наоружани војници.

Сви мађарски листови, као по некој команди, траже од владајућих кругова, да се што пре закључи мир. »Аз Ешт« пише: »Нико до сада није могао објаснити Мађарској зашто се она бори и пати. Камарила владе увек је говорила и поступала с ратом као да је то приватна породична ствар«.

»Дели Експрес« има вест из Базела, да је мађарски посланик Лаваси изјавио у парламенту да је једино средство да се дође до мира, убиство председника мађарског министарства. Гроф Апоњи каже: »Ако се Тиса не уклони с владе, ми ћемо га силом натерати. Парламент не може више трпети таквог човека.« И према последњим вестима које су стигле, Тиса је поднео оставку. Осим тога ту скоро пребегао је из Аустрије у Швајцарску један наш официр, који је био у аустријском ропству. Он прича да је стање у двојној монархији очајно. Свака помисао и вера у победу — изгубљена је и једина нада је у скором миру. И што је веома важно сви су свесни да ће се мир закључити на њихову штету.

Ситуација у Бугарској је неиздржљива и очајна. У војсци анархија, у народу незадовољство; скупоћа, оскудица, корупција, пуне горе са војних бегунцима — то је слика данашњег стања Кобурговог пашалука, а Радославов, који је некада са патосом говорио о сјајним успесима бугарске војске и дипломатије, и који је са урођеним цизмизмом тврдио да је Ср-

бија за навек сахрањена, тај исти Радославов шаље нарочите изасланике у Швајцарску да би ови заштитили бугарске интересе. А истовремено кајзер тражи западну Македонију за Аустрију, а Турска део Тракије и источну Македонију као награду за учешће њене војске у операцијама противу Румуна и Руса. Велики нереди и туче бугарских и немачких официра и војника у Софији — све то наговештава крупну кризу, која данас влада међу савезницима централних сила.

У Цариграду је права анархија. Војници и официри врше атентат на Енвер пашу, затвори су пуни бунтовника, у провинцијама су растројства и безвлашћа, па чак се и њени пријатељи и савезници носе мишљу да уступне Цариград и њихов европски посед — Русији, али о Турској не треба много говорити, пошто она иде за догађајима, не размишљајући много о последицама; најпосле они имају за све своје катастрофе згодан израз: ксмет!

Као што се из изложенога види, пред нама се показују извесни симптоми, који у централним државама наговештавају крупне догађаје који ће убрзати решење светске кризе са закључењем мира и то онаквог мира, који ће диктирати оне државе и они народи, који се боре за најсветије принципе за које је икада знало човечанство, за принципе вечитог мира, правде и општег прогреса.

ПОЛИТИЧКЕ ВЕСТИ

Лондон. — Парламент ће наставити рад 25. јануара. Огварању ће присуствовати краљ и краљица.

Париз. — Кајзеровом позиву свих владара и принчева својих савезника циљ је испитивање новог предлога о миру, који је кајзер имао да поднесе јуче уочи свога рођендана.

Париз. — Парламент се са стао јуче у тајну седницу.

Лондон. — Јапански цар присуствовао је парламенту.

Мадрид. — Граф Романосес, шпански премијер изјавио је, да краљ Алфонс неће интервенирати у корист мира, док не буде подесан тренутак.

ПРЕТПЛАТА ИЗДАНОК:

Месечно 3 франка, тромесечно 9 франка, годишње 36 франка.

ЦЕНА ОГЛАСИМА:

Одних огласом 0.20 франка од петог реда, веће огласи по погодби. Новац се поплаћује државним и комерцијалним и дипломатским наступацима.

ЛИСТ ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАВ ПО ПОДНЕ

Пошту слази преко Краља, Срп. Генерал. Консулата у Солуну.

РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

Стал редакције Коломбо улица бр. 33 Salonique

Поједини бројеви се могу добити у Солуну код агенције »Друштво српске штампе« улица Будимарова бр. 5. близу главне поште.

БУГАРСКА ЗВЕРСТВА

— Жртва освете и грамазивости —

Софијски лист »Камбана« доноси под овим насловом »Ухваћен српски разбојник,« подужи допис из Прилепа од Вл. Бошевског о апшењу Ал. Небриклијевића. У допису се говори, како је Небриклијевић био један од »најужаснијих агената србизма по крајеве битолски и прилепски«; да »помоћу те крваве руке значајна Србија истребљаваше све добре људе« у Македонији: да Небриклијевић »издаде чету Методија Пачева, која је побилена«; да »исти Небриклијевић предаде каринског свештеника, који беше убијен на најаверскиј начин,« и т. д. и т. д. Затим долаже, да је Небриклијевић, кад је бугарска војска дошла у те крајеве, ишчекао из Прилепа и после толико времена поново се вратио и сакрио, али да су »добри људи« јавили властима и да је најпосле био ухваћен. Шта су бугарске власти с њиме даље радиле, — то »Камбана« не износи. Али ми и без тога знамо; ако ништа друго, а оно свакојако знамо, шта су они кадри учинили и шта она уопште раде са нашим људима.

Овом »Камбанином« допису потребно је једно мало објашњење, не да се правда и оправда Небриклијевић, него да се још једном утврди зверско поступање бугарских власти противу наших грађана из нових крајева. Према добијеним информацијама, Небриклијевић је био имућан и миран грађанин. Осећао се Србином, али се никада није бавио злочинским пословима бугарских разбојника, како му се то у допису подмеће. Колико ми знамо, приликом нашег одступања остао је код своје куће. Да је имао нарочитих разлога да се склања од Бугара — апстрахујући што му је довољан разлог био должак дивљих Татара — он извесно не би остао код куће, већ би се с нама повукао. А само то је довољно, да се утврди, колико има истине, да се Небриклијевић одмах сакрио и толико дуго скривао. У осталом, познато је, да су Бугари силом улазили у све приватне станове, па чак насилно обијали сандуке и налазили најситније ствари од вредности. Тешко је с тога уопште претпоставити, да и њега, Небриклијевића, не би нашли, да су га тражили.

У целој овој ствари може бити само једно истина: Небриклијевић је као Србин некеме сметао, а његово имање требало, па да би постигао што му срце жуди, нашао је за најзгодније да га

прогласи разбојником и као таквог «законским» путем уклони с овога света, а његово имање «конфискује». Ко је тај неко, — могао би нам најбоље казати Деда Радославов.

Списак жртава бугарских зверова повећао се са још једном жртвом. Савремени Хуни поносе се својим страховитим делом и заносе га пред свет као пример «законитости и реда!» А заборавају, да се свако недело скупо плаћа и свети, и да Бог не плаћа сваке суботе. Платиће им неко све одједном!

Изјаве Лојда Џорџа

Важност предстојеће конференције у Лондону

Лондон, 14. јануара

У једном интервјуу датом представнику «аустралијских каблова» г. Лојд Џорџ је изложио циљ предстојећег царског ратног савета. Први енглески министар рекао је: «Ми се боримо сви заједно у рату, ми ћемо остати сви заједно за време мира. Овај савет обележава нову епоху у историји царевине. Он ће претрести сва општа питања односно рата. Први министар колонија или њихови представници биће чланови ратног кабинета. Намерни смо, да у серији нарочитих скупова уредимо сва важна питања. Све што се тиче колонија, вођења рата и општих питања мира претресаће се.»

Упитан, да ли ће се дискутовати о судбини немачких колонија г. Лојд Џорџ је одговорио: «Сви тешки проблеми, који могу бити у вези са миром претрестиће се на овим скуповима. Ратна политика државе одређиће се јасно. И од велике је важности оно што могу назвати припремама за мир. Претресаће се исто тако питања демобилизације и као и друга питања за после рата: премештање нашег становништва с једног дела државе у други, повратак војника на копно, трговина и индустрија после рата.

«Конференција ће се састати што је могуће скорије.

«Ми морамо, пошто рат није добивен, сконцентрисати све наше напоре тако, да можемо у критичном моменту искористити максимум наше снаге. Ми желимо, да у току последње и најважније фазе рата, британска држава мо-

же представити пред светом апсолутно један фронт».

Говорећи о проблемима после рата г. Лојд Џорџ је изјавио да ствари не могу остати после рата, као што су пре биле. «Пет демократија, све део једне исте државе не могу пролетети своју крв, ни дати своје влато са ју наштвом достојним сваке хвале, а да не оставе успомене незаборавима другарства и оданости. Народи Царевине нашли су у рату једанство, које никад нису имали».

Закључујући, рекао је г. Лојд Џорџ: «Народа царевине дигли

су се и у потпуној слози са Савезницима устали су против најбруталније и најнечовечије машини за уништење човечанских слобода. Чинећи то, они су направили нову везу једанства, нову основу пријатељства»

«Ми смо на прагу највећег ослобођења народа, које смо видели од француске револуције. И сви народи устали су да се боре против свега, што може сломити ослобођење народа. Они су се уједињили да би ову слободу штитили својим јединством У коме ја сам сигуран».

СА РАТНИХ ФРОНТОВА

Француски коминике

Париж, 14. јануара

После јаког бомбардовања, на левој обали Мезе, Немци су напали јуче на четири тачке француског фронта од нуме Овокура до источно од Морт Ома али су га француске трупе потисле ка његовим првобитним рововима. Само неколико делова успели су да продру на сектору које 304. Немци су, у току ове борбе, претрпели врло велике губитке оставивши многобројне лешеве на бојном пољу... Немци су такође покушали препаде на француске предстраже али су сви та покушаји остали неуспешни

Авијатика. — Гинемер је оборио свој 28. немачки аероплан који је пао у француске линије коо Лињ-Фресо.

Потврђује се да је Поручник Ерто у току 11. јануара оборио два немачка аероплана. Ерто је оборио такође један немачки апарат 12. јануара. Он је дакле оборио 19 немачких аероплана. Француски су авијатичари оборили још два немачка апарата. Један је пао у француске ровове северно од Алтирха а други јужно од Сент Егијема.

Потврђује се такође да је немачки аероплан митриран од једног француског пилота оборен северно од Краоне.

У току 11. и ноћу између 12. и 13. јануара француске су ескадриле бациле 210 кгр. пројектила на станицу Бриел где је проузрокован велики пожар. Станице Сент-Кентен, Воајен, Тержизе и војне зграде јужно од Шони.

Париж, 14. јан. (доцнаје)

Према новим извештајима напад који су Немци јуче преду-

вели на левој обали Мезе био је врло јак. Учествовали су многобројни немачки пукови и борба се местимиче водила на бајонет. Французи су извршили јак протав напад и успели су да поново заузму већи део ровова, који су Немци освојили у области које 304. У области Бевонно—Дувемон и у Вевру и на сектору источно од Лиевилла доста јака артиљеријска борба. Оборен је један немачки поручник западно од Барле а

Руски коминике

Петроград, 14. јануара

Западни фронт: На фронту између баруштина Тарула и реке Да (западно од Риге) наше су трупе предузеле офанзиву, потисле непријатеља и заробиле војнике и два иптрајеза, али под притиском Немаца повукле се на старе положаје. На тачном одоку наше трупе бореће се огорчено, напредоваће су једнакост и по врата ка ослу Канечем али јаки против напади немачки приморани су их да се врате на старе положаје. Генерал Вангервиц који је управљао борбом, рањен, али је остао и даље да командује. У области утоке реке Березине, наше су извиђнице у операцијама заробиле 32 Немца на станици Радзвидов.

Румунски фронт: Ништа зна чајније.

Кавказски фронт: Непромење на ситуација.

Италијански коминике

Рим, 14. јануара

Јуче је релативно дан прошао на миру на целом фронту. У долини Астиво активност наших

патрола проузроковала је сукобе у околини Сватоларџ и северно од Педескала. У долини Тривиньо и у зони источно од Горипе доста јака артиљеријска борба.

Румунски коминике

Јаш, 14. јануара

На граници западно од Молдавије до долине реке Ојгузе искључиво пешачке патролске операције. У долини реке Касине наше су трупе напале непријатеља и поред великог снега и јаке зиме и успеле су после борбе од једног сата да га потисну од прилике један и по километар на југо запад. На фронту између Касине и Сушице на Путни и Серету патролске акције и интензивна артиљеријска борба у области Галиени на коту Лунге и Михалеа. Руски су одреди прешли на десну обалу Серета.

Енглески коминике

Лондон, 14. јан.

Наше су трупе извршиле срећан препад на непријатељске положаје источно од Лоса. Непријатељ је претрпео велике губитке и извесан број његових заклона бомбама је разрушен. Наше су трупе такође продрле у непријатељске ровове северо источно од Вернаја и заробиле су нове војнике. Биле су многобројне ваздушне борбе у току којих су три немачка апарата уништена а три друга приморана да се спусте на земљу. Један нам апарат фали.

Једна се немачка лађа приближила у току ноћи обалама код Сифолка и извадила је неколико граната од којих су само неколико пале на земљу. Није било жртава. Штете су незнатне.

Руска офанзива

Париж, 14. јан.

Руска офанзива проузрокује врло похвалне коментаре. Листови сматрају задобивене резултате као врло задовољавајуће.

«Ехо де Пари» констатује да Бугари нису могли опстати на левој обали Дунава и ако су се дуго припремали и нису у етапу да покушају сабијан напад против Бесарабије.

Неутралност Швајцарске

Узроци швајцарске мобилизације

Берн, 14. јануара.

Швајцарска делимична мобилизација изводи се нормално. Она

је почела 11. јануара. Федерална влада објавила следећи коминике: «Последње годвие околности су допустиле да се смање контингенти трупа на граници. Ове године Федерални савет сматрао је за потребно да предузме шире мере предостројности и зато од прекјуче врши мобилизације друге дивизије и још не обучених елемената 4. и 5. дивизије.» Коминике изражава за тив веру Федералног савета, да ће зарађене стране респецтовати неутралност Швајцарске.

Мобилизација 2, 4, 5 и неких делова 6 дивизије изнеће око 70 до 80.000 људи. Од три мобилисане дивизије две су концентрисане на немачкој, траћа на француској граници.

Коментарисући коминике Федералног савета «Ноје Царих Цајтунг» вели, да је делимична мобилизација самомера предостројности. Са одговором Савезника на ноту Вилсонову ситуација је измењена и бојати се да под притиском штампе немачка влада не понесе непријатне одлуке.

«Бундестаг» вели, да постоје уверења од западног и северног суседа и да неутралност није угрожена. Швајцарска је пак готова да увек брани неутралност до краја.

Поморска конференција

— Одлуке за сарадњу у Средоземном Мору. —

Лондон, 14. јануара

Енглески адмиралитет јавља: Последњих дана држана је поморска врло важна конференција у енглеском адмиралитету између британског, француског и италијанског адмиралитета на којој су већали о поморској акцији савезничких флота у Средоземном Мору.

Конференцији су присуствовали: Сер Карсон, први лорд адмиралитета, адмирал Целико, први лорд морине и други; Адмирал Лаказ, француски министар морине вице адмирал Ле Бон, шеф штаба и др., вице адмирал Корси, италијански министар морине, адмирал Марцоле помоћник начелника штаба и други.

Присуствовали су такође већању, генерал Салорио, италијански министар муниције и Жоли, директор француске морине.

Конференцију је отворно први енглески министар Лојд Џорџ

ФЕЛТОН

РАТ И КЊИЖЕВНОСТ.

— Српска књига последњих година. —

5.

Рад на науци, као што се и морало очекивати, готово је савсвим престао. Наши научни радници не само што су поремећени у својим мирним студијама, већ су великим делом привили на себе улогу обавештавања туђине о нама, нашим правима и претензијама или се латили савсем друшћивих послова. Што је било штампаних књига ове врсте у 1915. години до напуштања Србије, готово су све биле политичке или полемичке садржине. Нарочито треба истаћи књигу академика Г. Гершића *Царински савези* (објављену у августу 1915 године), у којој се додирује питање и о нашем конфликту са

А. Угарском; *Balkanicus-a Србија и Бугарска* (преведена доцније и на француски); низ књига обавештајно-научне садржине о српским земљама, који је издаван у Нишу пред евакуацију; В. Ј. Рајаћа превод с руског *Quousorsque tandem o Bulgaria?* (изишло у септембру 1915. год.); књижицу Р. Граховца *Нестор Жуни* и др.

Било је, средином 1915. године, и подоста издања географских карата свих европских бојишта, од географског рада у 1916. год. не треба да остану незапажени стручни чланци Б. Милојевића у «С. Новинама».

Од књижница често практичне

садржине треба поменути удбенике туђих језика, штампане по разним местима. Највише их је за француски језик: Пјер Никса и А. Ујевића (Париж), Офора и Чајкановића (*Извор из француске граматике* Бизерт), Ж. Томића (*Први корак ка француском језику*, Солун), П. Петровића, прештапавање Стевовићевих речника, рђаво прештапавање некритичких и нетачних српско-француских разговора и т. д.; за италијански: Д. Ј. Дерока (*Најпотребнији разговори*); за грчки и енглески: рђави анонимни *Разговори* и др.

Од календара треба истаћи *Царевину*, (1916.) коју су у Њујорку уредили Ник. Велимировић, Милан Марјановић и Милан Јевтић, и *Српску Зору*, спремљену у Крфу за 1917. год. са краћим прилозима, новим или прештам-

панам, наших познатијих писаца.

VI.

Од када постоји Србија, за њу никада код туђанаца, и пријатеља и непријатеља, није било јаче интересовање као последњих година. Од уласка у рат о њој је на страни толико говорено и толико писано, колико, можда, није за све време њена самостална живота. По једној белешци у «Срп. Новинама», о Србији и јужном Словенству у последње доба наштампано је само књига пуна хиљада, не рачунајући чланке по јавности целога света. Својом недаћом прескупо смо платили то познанство («своју свиралу», како би рекао Франклин), али — у сваком злу има и добра.

У пријатељским земљама писци првога реда потрудили су се да

свој народ упознају са оним савезником, ком је ратовање постало редовно занимање. Из великог броја таквих публикација поменућу само оне, о којима је било нешто више речи и у нашој штампи, уверен да наши људи на страни неће пропустити да спреме потпуну библиографију тих радова.

Стари француски романар Пјер Лотв, који је имао прилике да наш народ види ближе још за време првог рата с Бугарима (1885, у Црној Гори), својом књигом «Побеснела хијена» (предмет је наша недаћа) поправио је грешку коју је учинио према нама за време савезничког рата 1912. године. Наше повлачење, које су многи изблаже видели; дадо је предмета за многе књиге на страни. Сем појединачних чланака,

које је упознао делегате са пред-
лозима који се, према мишљењу
британске владе, односе на те
свију и ефективнију кооперацију
јединица операције савезничких
флота у Средоземном мору. Ре-
зултати конференције су били

врло задовољавајући. Донете
су врло важне одлуке које се
односе, не само на потребне о-
перације, него и на употребу лађа
као контроле на трговачким пу-
товима и другим проблемима.

талијанске кампање услед вели-
ких теренских дешавања. Изгле-
да, да кајзер није убеђен Хин-
денбурговим разлозима.

ра, »Софтвуд«, »Погвиколсон«,
»Матина«, француска »Верн« и
»Арманд«.

Споразум поставља услове, који
се не могу примити. Граф Тиса
прима принцип народности пре-
ма теорији председника Вилсона.
(Радио).

ДНЕВНЕ ВЕСТИ

Прослава Св. Саве.

Данас, на дан Светога
Саве, првог српског архи-
јепскога и највећег срп-
ског просветитеља, сла-
вила је овдашња српска
црква своју славу.

После службе божје у
цркви, била је мала школ-
ска свечаност у овдаш-
њој српској школи у из-
бегличком логору са ре-
зањем славског колача.

Данас у 5 часова по
подне приредиће музика
Краљеве Гарде народни
концерт.

О овој прослави доне-
ћемо опширнији извештај
у сутрашњем броју.

За српске избеглице.

Прекјуче је г. Министар Војни
генерал Божа Терзић обишао
српски избеглички логор, као и
болницу српских избеглица. Том
приликом г. Министар је изволео
подарити сваком болеснику по
10 драхми.

Болесници српске избегличке
болнице и овим путем благодаре
г. Министру на племенитом при-
логу.

Генерал Нивел о победи.

Одговарајући на честитку оп-
штине Дункерка, француски ге-
нералисим Нивел изјавио је, да
треба имати још мало стрпљења,
а нарито непоколебљиво повере-
ње у велику победу.

Настанак енглеског по- двизника.

Енглески посланик у Атини
сер Елкот упутно је писмо г.
Ламбросу са питањем да ли је
грчка влада пронашла место бав-
љења енглеског професора Даг-
ворта, који је ишчекао 1. децем-
бра.

Јединство команде.

Из Париза јављају; Парламен-
тарна комисија Народне Одбра-
не држала је јуче седницу и ре-
шила да достави парламенту и
влади своју жељу, да се на чело
свих Савезничких војска стави
једна команда. У овом случају

војне операције мораће се уна
пред одлучити на периодичним
конференцијама. Био би образо-
ван и генерал-штаб од изаслани-
ка свих Савезничких земаља

Војни транспорти.

Према извесним телеграмима
из Атине војни транспорти свр-
шиће се до 21. јануара, у року
предвиђеном у ултиматуму.

Распуштање лиге.

Атински изв. унутр. дела г.
Зелос препоручио је једним цр-
куларом свима префектима, да
приступе распуштању лига. Пре-
фекти Ахаје и Елиде, Ларисе и
Аркадије, Фтигиде, Арте и Ме-
сеније јавили су већ министру,
да су председници лига присту-
пили њиховом распуштању и зат-
варању својих локала, Министар-
ски распис, који олакшава рас-
пуштање лига објављен је у чет-
вртак увече.

Аустрија хоће мир.

Нови аустро угарски амбасадор
у Сједињеним Државама писао је
једном свом рођаку у Љублин,
да је негова поглавита улога да
ради за мир и да се он нада по-
моћи у томе од председника Вил-
сона. Уосталом, додао је дипло-
мата, мир је неопходан Аустри-
ји која се бори на три фронта
и чије унутрашње стање није
како треба.

Народни концерт.

Данас у 5 часова по подне у
сали „Беле Куле“ приређује Ор-
кестар Краљеве Гарде народни
концерт уз суделовање г. А. Злат-
ковића, члана Краљ. Срп. На-
родног Позоришта у Београду.
Концерт се састоји из веома ода-
браних музичких тачака. Чист
приход је намењен у корист си-
ротних српских избеглица. Цена
је: паркет 3 драхме, ложа 25
драхми.

Против талијанске кампање.

Према вестима, које круже у
Риму маршал Хинденбург је по-
сле своје посете на талијанском
фронту расправљао са кајзером и
изразио се против предузимања

Благодарност.

Приложили Владаним Комеса-
рима:

Г. М. М. закупац читаонице и
кафана Имperiјал 300 драхми с
тим да се 150 драхми поделе си-
ротним српским избеглицама а
150 драхми за дочек рањеника у
Водену.

Г. Јефтимије Томовић поруч-
ник 50 драхми да се поделе си-
ротним ђацима на дан Просвети-
теља Св. Саве.

Г. Н. Н. наш гостионичар из
Солуна 300 драхми да се поделе
сиротним српским избеглицама.

Владани Комесари у овим пу-
тем изјављују у име сиротних
српских избеглица и рањеника
своју благодарност дародавцима.

Из канцеларије Владаних Ко-
месара 12. јануара 1917. године.
Бр. 2664, 114, 117. Солун.

Позивају се да предстану

Позивају се да предстану кан-
целарији Владаних Комесара на
дан 16 ов мес. (понедељак) у 9
часова пре подне, г. г. Андра
Старчевић, управ. поште, Јован
Ђирић учитељ, Велазар Ашко-
вић архивар суда, Васа Богојевић
трг., Миле Богојевић трг., Јевта
Крљевић учитељ, сви из Тетова
ради хитног посла.

Из канцеларије Владаних Ко-
месара, бр. 107.

ВАЖНЕ ВЕСТИ

Вашингтон. — Америчка
влада наредила је амбасадору у
Берлину да поведе вистрату одно-
сно одвођења Белгијанаца.

Амстердам. — Холандска
секција лаге неутралних упутила
је апел владама неутралним мо-
лећи их да учине крај одвођењу
Белгијанаца.

Штокхолм. — У Шведској
ће се завести карте за животне
намирнице.

Верн. — Мајор Морат пише
у »Пестер Лојду«: »Ми се на-
дамо, да наши противници неће
повређати неутралност Швајцар-
ске и Холандске.« (Редак цини-
зам! Уред).

Лондон. — Лојд јавља да су
торпедоване следеће лађе: данске
»Тумберг«, »Рајнуга«, »Кламбор-
меборг«, норвешка »Фгвозел«,
енглеска »Мохафилд«, шведске
»Фернер«, »Карлах«, »Асикла

ПОСЛЕДЊЕ ВЕСТИ

Са нашег фронта

— Српски званични извештај —
Солун, 14. јануара
13. јануара ништа важно.

Изјава генерала Белојева

Петроград, 14. јан.
У једном интервју са дописни-
ком »Руског Слова« генерал Бе-
лојев, нови руски министар војни
изјавио је: Све друштвене снаге
морају бити мобилисане да би се
добила победа. Треба сви да узму
удела за остварење тог великог
задатка. Ја ћу се обратити орга-
низацијама које је нације ство-
рила да помогну војсци и чија
је активност неискривна. Без по-
моћи земства, варошких удруже-
ња и индустријских комитета вој-
ска би била лишена важних чи-
њеница. (Радио).

Вилсон и мир

Атина, 14. јан.

Један радиотелеграм из Берли-
на јавља, да се председник Вил-
сон обратио амбасадорима свих
зараћених држава у Вашингтону
и позвао их да га помогну у ње-
говим напорима за мир.

Поморена битка

Париз, 14. јануара.

»Хаасовој Агенцији« јављају
из Амстердама: Посада сумарена
U 64, која се спаса на холан-
дску обалу прича, да је немачка
дивизија лаке флоте пошла из
Зебриџ ка северу. Енглеска еска-
дра појавила се изненада. Немач-
ка дивизија од 12 лађа није и
мала времена да побегне. Борба
је почела у 4 часа изјутра. Не
зна се судбина осталих немачких
лађа.

Атина, 14. јануара

Један немачки радиотелеграм
јавља, да је у почетку борбе
било веома мрачно и једна про-
тивничка граната одмах је пого-
дила и убила немачког коман-
данта дивизије, цео његов гене-
ралштаб као и више људи посаде
на адмираловом контраторпедеру.

Тиса о миру

Лондон, 14. јан.

Граф Тиса изјавио је у пар-
ламенту да су централне држа-
ве водиле почети преговоре о
меру под условима, који могу
бити основа трајног мира. Али

Бонар Ло о Вилсону

Лондон, 14. јан.

Министар финансија г. Бонар
Ло у једном говору изјавио је
да је Вилсонов циљ о успостав-
љењу трајног мира и циљ Саве-
ничке и да установа лиге мира
није утопија, већ хитна потре-
ба. (Радио).

Енглези и рат

Лондон, 14. јан.

Британски раднички конгрес
у Манчестру одбио је предлоге
о преговорима за мир са огром-
ном већином од 1,600.000 глас-
ова против 300.000. (Радио).

ПОШТА

За Србију

— Инжињерски поручник А-
лександр М. Младеновић број
поште 111 моли да се завести
његова жена Лела и отац Мла-
ден у селу Врбница и Пољани
срезу и округу пожаревачком, да
је са братом Пером и Јованом,
чија Илиним жив и здрав. До
данас није добио о њима ника-
ква извешта. Послао 150 круна
моли да се јаве преко Црвеног
Крста или Београдских Новина.

— Милосав Рајчић из Гли-
бовца, ср. јасенички, окр. сме-
деревски, јавља се Милораду
Радовићу из Глибовца, да
му се јави истим путем како
је он и остала фамилија — Ми-
лосав је здрав.

— Цветко Илић из села Чек-
мина, ср. десковачки, окр. врањ-
ски, јавља својима да је здрав,
и моли за одговор како су код
куће. Одговор истим путем на
бр. поште 999.

— Александар Ђокић, руко-
ваоц ивињичке електрике јавља
својима у Ивањци и Лесковцу
да је за сада здрав, као и брат,
и моли да му јаве како су код
куће. Одговор на пошту бр. 4.

— Алекса, Јефтимија и Јо-
ван браћу Хаџи Јованчића из
Лесковца, ср. десковачки, окр.
врањски, јављају својима да су
сви здрави, а за Ташу ништа
за сада не знају, и моле да их
известе како су код куће. Одго-
вор преко Црвеног Крста на по-
шту бр. 12 или 603.

као Ферн Пизана (После пакла,
превод у »С. Новинама«), Клоа,
Огста Вона (За српском вла-
дом, у овај мах излази у »Срп.
Новинама«), чланци секретара ми-
стије проф. Витеа (Од Ђета до
Драча, у париским листовима)
и др., има и целих књига, као
што су: Луја Томсона (на франц.)
Повлачење Србије, Др. Марије
Русецки Храбра Србија (наше
повлачење од Скопља до С. Ђо-
вани), Аври Барбија Српска епо-
пеја (повлачење на Јадране, пре-
вод у »С. Гласнику«), познато
итал. новинара Фракаронија Од
преплаћене Србије до солун-
ских ровова (скупљени чланци
из »Societe de la Sega«, у ко-
јима је описано повлачење Маће-
донске војске и т. д.

Било је, разуме се, и књига у
којима су изношене друге стра-

не наше историје и нашега жи-
вота. Тако је давнашњи наш при-
јатељ и преводилац Османа и
Г. Вијенца, Шећанин Алфред
Јенсен издао у Штокхолму књи-
гу Словени и светски рат, у
којој је подоста о нама написа-
но, и то по личном сазнању, јер
је наше крајеве обилазио после
инвазије; III. А. Женен у збир-
ци песама Визити посвећује један
део нама и нашем јунаштву; Пол
Лебе укључи Верна Србија, опет
по личном познавању ствар износи
напор који је у овом рату под-
нела француска савезница мала
бројем а велика славом; Коста
Пасијанис издао је збирку пе-
сама Српска душа, антологија
наше књижевности; Др. Ц. Бери,
који је, са својом лекарском ми-
сијом у Врњачкој бањи, учинио
много услуга, нарочито за време
тифусне заразе, издао је књигу

A Red Cross in Serbia, у ко-
јој је свестрано приказана наша
домовина и живот у њој.

Поред целих књига, било је
много литерарних прилога позна-
тијих светских писаца, које је
инспирисала наша слава и наша
несрећа. О Србима се обилато
певало и у западној Европи, у
Америци, па је било стихова на-
ма у част и у далеком Јапану.

Наши листови, поглавито »Срп-
ске Новине«, донеле су неколи-
ко припева ове врсте: већ поме-
нута Ода народу српском од
Габр. Д' Анунчија, Косово од
Клода Аскева (обе у преводу М.
Бојића); на далеко позната пе-
сма Едм. Ростана Краљ Петро-
ва четири вола; Е. Бери: Ево
их! (прево В. С.); Варжела Ро-
се-а: Србима; Овена Мерцата:
Косово; Андреа Баснера: Алек-
сандров мач; Роберта де Мон-

тескију: Краљу Петру; Пола
Готије: Србији (прев В. С.); било
их је у фр. листовима солунским
нарочито од последње офанзиве
(Au soldat serbe, Monastir у
»Opinion у«) и др.

VII

Да завршим поменом знањих
гробова, јер несумњиво има и не-
знаних и у поробљеној Србији
и у туђини.

Ван круга у коме је највише
живео и радио, недовољно огла-
шен и ожален преминуо је у
75-ој години у месецу септембру
1915. године у Нишу, паметни,
часни, заслужни Стојан Нова-
ковић, председник Академије На-
ука. Почевши око 60-те године
XIX века недовољно успелим
песмама, пришао је брзо науци
о језику и историји политичкој
и књижевној, на којима је, и по-
ред многобројних државних, по-

литичких и других послова, не-
уморно радио више од пола века,
Новаковић је био необичан при-
мер вредноће и солидна рада, је-
дан од оних ретких људи, који
ко дубоко старости очувају ведар
дух и младалачко интересовање за
сваку лепу и корисну новину.
Стално пратећи све догађаје, све
појаве духовног живота и блиск-
ких и даљих кругова, увек је
био »у догађајима« и изненађи-
вао је познаваоцем новина сваке
врсте. Није дочекао да види крај
распета, у чија је повољан свр-
шетак непоколебљиво веровао,
али је много радио и урадио, да
се све што је у јужном Словен-
ству напредно и рокољубно јави
у томе заплету као духовна це-
лина. — Радови Новаковићевих
толико су многобројни и разно-
врсни, да се ни најкрупнији не
могу забележити у чланцима ма-
њег оквира. Доста је помнути,
да је наша наука у њему изгу-
била најзнаменитијег радника, ко-
ји још није био дао све што је
могао дати. — свршиће се —

ПРЕПОРУЧУЈУ ВАМ СЕ

најбоље цигарете

„ВЕНИЗЕЛОС“

од 0.50, 0.75 лепта и 1 драхма

Продају се свугде

Главна продаја у филијалу Атлас киоск Беле Куле
ФАБРИКА УЛИЦА ФРАНК БР. 38—30
151—

ХАРТИЈА ЗА ПИСАЊЕ за трговце, администрацију, адвокате, нотаре — шпартана и нешпартана. Коверти, Упијајућа хартија;

ХАРТИЈА ШТАМПАРСКА за штампање књига и новина, бела и у боји, разне каквоће.

ХАРТИЈА ЗА ПАКОВАЊЕ свих каквоћа, величине и боје, за лакша и тежа паковања.

УЛИЦА ЛЕОНТИС СОФУ БР. 9

БРАЋА КОВО

СПРОТУ ОТОМАНСКЕ БАНКЕ

КАРТОН ОБИЧАН И ФИНИ за прављење кутлија и за повез књига и протокола.

КАРТОН БРИСТОЛ бео и у боји за штампање посетница у ванредно лепим мустрама.

МАШИНЕ ШТАМПАРСКЕ и КЊИГОВЕЗАЧКЕ, СЛОВА, БОЈЕ новинарске и акциденц.
ЦЕНЕ ИСПОД СВАКЕ КОНКУРЕНЦИЈЕ
42—60

СИНОВИ Г. А. ГРЕГЪ И К^о ДТД.

СОЛУН

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ:

Пезмантерије, чарапе, бижутерије, мириса, чипка, пантински платна, мушона. Паркских артикала, женске конфекције, гвожђарије и т. д.

— ЦЕНА УТВРЂЕНА —

Продаја на велико и на ситно по истој цени.

ФАБРИКА ЦИГАРЕТА

„НЕСТОС“

НАЈВЕЋА НА ОРИЕНТУ — 500 РАДНИКА

Специјалитети:

Нестос	Кики	Дим.	1.—
„	Глубек	„	0.80
„	Јакк	„	0.65
„	Афрос	„	0.50

130—

Најстарија и највећа радња у Солуну

нове помодне робе

МЕРКАДО ЛЕСИА

улица Венизелос бр. 31.

Приспеле су огромне количине МЕКИНТОША за господу и даме, за г. г. пешадијске и коњичке официјаре

„IMPERMEABLE“ енглески КВАЛИТЕТ ЕКСТРА

По цени које искључују сваку конкуренцију.

Велики избор женских памето-а од пливача, штофа и т. д. најелегантнији крој по последњој париској моди.

Ове нехеде приспели штофови за костиме, велике ширине од шевкота, габардина и т. д.

ЦЕНЕ СУ СТРОГО УТВРЂЕНЕ.

72—

СРПСКИ ДУВАН

УПРАВЕ СРПСКИХ ДРЖ. МОНОПОЛА

продаје се

ЗА СРПСКЕ ПАРЕ

у

МАГАЦИНУ АГЕНЦИЈЕ

„ГУСЛАР“

у улици Кондуриотис број 30, идући од хотела „Олимпиос“ на франц. штабу.

1—20

ПРОДАЈА ВИНА

РАДЊА

МИША ПОЛИЋЕВИЋ И КОМП. добила је велику количину талијанских вина, као: Марсала, Барбарато, Везув и бело Де паста. Продаја у флашама по умереним ценама.

Магазин се налази на кеју ко франц. Генерал-Штаба. 32.

Стовариште

израђеног дувана, цигара и цигарета

Ј. ВАСТОС

Чист Хава Екстра-Фина

Ставља на знање овој поштованој војној екипенти да је француска чувена кућа Ј. Вастос отворила стовариште цигара и цигарета у белым пакећима, чиста Хава, нарочито за господу официре, као и у главним и ружичастим пакећима.

Стовариште се налази у улици Победе (Нике) Бр. 39.

Продаја искључиво само за војнике савезничких армија.

Продаја на велико и на ситно.

46—

Д-Р АЛЕКСАНДРИДЕС специјалиста за унутарње болести. — Управник болнице за заразне болести

Прима оваког дана од 11—12 пре и од 5—6 по подне у француској апотеци ул. Франк бр. 35 — у згради француске болнице — а од 2—4 по подне у своме стану у улици престола, наследница Борја бр. 35 — упоредно ул. са булеваром краља Константина

Поткожно убризгавање Неокаваларана као и новог француског препарата „Galyl“ противу сифилиса. 66—

Атинска Банка

има част известити публику, официре и војнике, као и српске избеглице да је отворила једну филијалу

у једној улици која чини угло са „Грчком Народном Банком“, а према улици Венизелос.

По споразуму са Министарством Финансија Краљ. Србије, ова филијала узела је на себе лешњачке новца виховних породицама у Француској, Алжиру, Тунису, Русији, Корзици у свима француским колонијама, у Швајцарској, свима Савезничким и неутралним земљама, као и у главним градовима Србије.

Филијала је узела на себе и следеће банкарске операције:

Куповину и продају стране монете, емисију кредитних папирова; налоге за исплате у свима градовима Грчке, Европе и прекоморских земаља; берзаске налоге и исплате купона итд.

Сам тога, по налогу „Српског Црвеног Крста“ примила је на себе депозитове новчаних прилога који су му намењени.

ДОБРА ВЕСТ!

Дирекцији „Беле Куле“ част је известити г. г. српске официре, да је она отворила свој локал „Вариете Беле Куле“ групом од 24 артиста, најбољима, који се налазе у Солуну. Међу артистима је и српски дует: Антонија Жупанић и Коста Илић.

Ко хоће да проведе пријатно вече, нека дође у вариете „Беле Куле“.

СРПСКА РЕСТОРАЦИЈА ПРВОГА РЕДА

◆◆◆ БЕОГРАД ◆◆◆

Част нам је ставити до знања српској војсци и српској публици, да смо у Солуну, морској пристаниште — кеј, улица Ники 35, отворили

СРПСКУ РЕСТОРАЦИЈУ „БЕОГРАД“

где ће се кувати само српска јела првога реда јер смо за радњу узели Српкињу куварицу.

Потрудили смо се и набавили чиста природна вина талијанска, француска и грчка а такође и француски и грчки коњак.

За сваки дан: Гевачиће, гулац, хулбастеје, пикетије, пржена риба за доручак од 8 сати пре подне.

Ручак од 11 до 2 а вечера од 6 до 10 сати по јеловнику

Јела чисто српска са сванском машћу.

Одличан српски кувар београђанин Никола Грба.

Кухаћемо чисту српску каву,

Препоручујући се српској војсци и публици молимо је за посету.

С особитим поштовањем,

Ђира Васић, трг. Београђанин

Васа Златаревић, ресторатор

27—

ГОСПОДО! Препоручујемо Вам да и даље пушите оне цигарете из прве и највеће фабрике цигарета

САЛОНИКА

КАИРО — АЛЕКСАНДРИЈА — СОЛУН

Најбоље и најкукусије цигарете и дуван свих врста.

Награђена првом највећом наградом на изложби у Филадельфији.

НА ПРОДАЈУ У СВИМА ДУВАНЦИНИЦАМА

Нарочито „Миродато“ и ДУВАН ЗА ЛУЛЕ. 86—

Српско Трговачко Друштво А. Д.

из Београда.

— СОЛУН —

Улица Победе бр. 11, на кеју до биоскопа „Пате“ (средња)

Обавља све банкарске, трговачке и транспортне послове. Врши обичне и телеграфске новчачке исплате на Србији, Швајцарској и све Савезничке државе.

Са покложаја може новац да нам се упућује поштоманима упућанима у свима монетама.

Уз сваку пошталку треба нам јавити тачну адресу којој има новац да се упути.

Према новцу из итедњу и чување.

Обавештења бесплатно. 86—

УПРАВА

ВЕЛИКОЈ МЕЊАЧКО-БАНКАРСКОЈ РАДЊИ БАРУХА САЛТВЕЛА и С. СКАШ

Преко пута Тиринга — СОЛУН — ул. Венизелос 8.

Поверавате ваше мењачке и банкарске послове, јер одликује својом солидном и куваном радњом.

Врши све банкарске послове увек тачно и по дневном курсу. 94—

Најбоље и најкукусије су

Улица Франк 31 80— —2 Солун.

О-говорна уредник М. Тавуларџ